

BELLPUIG

ARTÀ

PRENSA
CORNIA

1 AGOST 1987 Nº 55 - V ÈPOCA - ANY XXVIII - REVISTA QUINZENAL

sumari

* FESTES SANT SALVADOR

Programa de festes

"Espipellades artanenques",
dedicades al nostre Santuari.
(Planes 6 i 7)

* POLÍTICA LOCAL

Primer i polèmic ple del
nou consistori.
(Plana 10)

* COL·LABORACIONS:

Els principis de la TV. a
Artà.

(plana 9)

El dibuix i la glossa.

(plana 8)

* EL NOSTRE ENTORN

Per les guerres ens roben
les terres.

(plana 4)

* ESPORTS

Nova planificació del Club.

(plana 11)

* NOTICIARI

* XERRIM - XERRAM.

* ARA FA 25 ANYS.

ARTA EN FESTES

editorial

LA FESTA, AL COR

Tot just no havia acabat de passar encara la diada de **Sant Antoni de Juny** i els bons artanencs i alegres començaven a fer especulacions sobre les festes de **Sant Salvador**, que ja s'albiraven properes, a l'horitzó de l'estiu. Els comentaris, que anaven en augment així com s'acostava la primavera de l'agost, eren a tot arreu, dins el poble: als cafès, a les barberies, als tallers de modistes i brodatores, a les rotlades de dones que feien llatra a la fresca, als talls de picapedrers... **Que sabeu quines orquestes han de venir, enguany, a les verbenes?**, **que bastarà haver-hi bons focs d'artifici?**, **que tornaran fer circuit ciclista?**, **que hi haurà carreres de cavalls?** I, així, tot un llarguíssim enfilall de curiositats festives, d'interrogants plens d'il·lusió. Estava ben clar que, en bona mida, **el parlar-ne era la vega** i surava la tacita convicció, fonament sentida, que mal podien resultar cabalment llúdes unes festes si no les precedien els mil-i-un comentaris, les mil-i-una expectacions.

I, després, tot aquell truí casolà dels dies immediatament anteriors; aquell truíet domèstic per a fer les ensaïmades, per a preparar un bon condumassi, per a disposar hospitalàriament la casa per als convidats externs. Abans que la bandera onejés al campanar de la Parroquia i es sentís al carrer el gràcil aleteig dels paperins, **Sant Salvador** era ja al cor dels artanencs. I d'aquesta abundor del cor en parlava la boca i en vessava cap a les places i carrers la gojosa celebració comunitària i compartida de la festa.

Anys després, potser que la proximitat del sis d'agost no es visqui amb tot el llarg i il·lusionat esperar de temps enrera: a la Mallorca de l'alt nivell de vida i de les mil atraccions organitzades per a distreure l'oci d'una riada d'extrangers, a la Mallorca a on quasi tot l'estiu és bauxa, potser que no conngui com primer l'organització de qualsevol programa festiu i que les festes patronals hagin perdut part d'aquella excepcionalitat de la qual abans estaven investides... Potser que tot això sia efectivament així, però també és cert que les festes de **Sant Salvador** continuen essent vives perquè segueixen bategant en el cor de cada artanenc. I quan hi ha un tal sentir al més endins, poca cosa basta per a que sia festa: basta un brinet d'aire moguent els paperins i el ressó llunyà d'una xeremia.

REVISTA QUINZENAL
Nº 55 V EPOCA 1 AGO. 1987

REDACCIO
I ADMINISTRACIO:

C. Rafel Blanes, 10, 1º ARTA

Dipòsit legal: P.M. 57-1969.

IMPRIMEIX:

Gràfiques Levant
Carrer Ciutat, 55. ARTA.

CONSELL DE REDACCIO: R. Umbert, C. Obrador, G. Bisquerra, B. Lliteras, J. Mayol, S. Massanet, A. Esteva, M. Santandreu, J.Mª Massanet, E. Piris, Mª Gelabert, J.L. Martín.

COL·LABORADORS: G. Genovard, J. Mayol, G. Bisquerra, B. Lliteras, C. Obrador, J. Escanellas, M. Tous, S. Sainz, N. Casellas, M. Santandreu.

FOTOGRAFIA I DIBUIXOS: G. Bisquerra, C. Obrador i d'arxiu. N. Casellas i S. Massanet.

ADMINISTRACIO: G. Bisquerra, A. Esteva, T. Esteva, R. Fernández, C. Guerrero.

notícies

ELECCIONS AL "CLUB DE LA TERCERA EDAD"

El passat dia 23 de juliol, el "Club de la Tercera Edad" a Artà va fer eleccions per elegir la seva junta directiva.

A continuació donam el resultat de dites eleccions:

PRESIDENT.- Israel Sánchez
VICE ".- Damián Vicens Pastor
SECRETARI.- Gabriel Massanet
TRESORER.- José Jaime Oliver
VOCALS.-

Magdalena Massanet Casellas
Juan Lliteras Dalmau
Margarita Espinosa Bosch
Miguel Sintes Pellicer
María Campins Tous
Juan Ferragut Juan
Miguel Riera Riera
Miguel Ginard Cursach

Així va quedar constituïda la nova junta directiva de la 3ª Edad a Artà.

EXPOSICIO SINGULAR

Aquests dies passats han estat exposats un treball de ganxet a la Residència, i realitzats pels residents, per ajuda a la tómbola parroquial del Centre Social.

Dignes d'admirar són aquestes feines i més perquè són fetes desinteressadament i a estones per dones ja empeses per l'edat.

Aquest gest dels residents, es suma a moltes d'altres persones d'Artà que des de ja fa molts d'anys, i amb el mateix fi, fan durant tot l'any variades feines per a les diferents tómbols del nostre poble i que donen un fruit molt abundós.

Enhorabona idò a tots els qui fan aquestes feines, i amb particular avui als residents de la Posada dels Olors.

EXPOSICIONS DE FESTES

●Dia 5 d'agost.- A les 20,30 exposició de pintura a "Sa Nostra", a càrrec de Joana Ferrer.

●A les 21,00 hores, exposició d'olis d'en Damià Bisbal a Na Batlessa.

●Al mateix temps, i a Na Batlessa, exposició de TAPISSOS a càrrec d'en Pere Fernández i ceràmiques de na Xisca Fernández.

●Igualment al mateix local tindrà lloc la inauguració d'una exposició de dibuixos a càrrec de Catalina Estelrich i Víctor Castells.

●També estarà oberta a Na Batlessa una mostra de la Confraria de s'Endavallament.

●La filla del metge Martínez, n'Almudena, també tindrà exposades obres de pintura i ceràmiques a la sala d'exposicions de La Caixa.

SERENATES

Amb el concert que el duo de guitarristes Josep Sbert i Bartomeu Artigues donaran demà diumenge dia 2 a les 21,30 hores a Sant Salvador, finalitzarà el cicle de serenates de guitarra a Artà, que des del 5 de juliol ens han ofert cada diumenge, organitzades per la Societat Mallorquina de Guitarra i patrocinades per l'Ajuntament d'Artà.

Sembla que aquest 5 concerts han estat de l'agrat dels bon aficionats a la bona música.

RECTIFICACIO

Al darrer número de la nostra Revista i a la plana 3, al peu de la foto ens deixàrem d'anomenar un regidor del grup d'Independents.

Es tracta d'en Miquel Hernández, nº 5 de la seva llista.

Pregam disculpes.

racó d'església

notícies parroquials

CELEBRACIONS RELIGIOSES DE LES FESTES

Dimarts, dia 4 d'agost: CELEBRACIÓ DE LA PENITÈNCIA com a preparació per a les festes de Sant Salvador. Serà a la Parròquia a les 9'30 del vespre.

Dijous, dia 6, FESTA DE LA TRANSFIGURACIÓ DEL

SENYOR, celebració de l'Eucaristia a la Parròquia a les 9 del vespre.

Divendres, dia 7, FESTA DE LA MARE DE DÉU DE SANT SALVADOR, celebració de l'Eucaristia al Santuari de St. Salvador a les 8'30 del vespre.

A ambdues celebracions predicarà Mn. Andreu Genovart.

vart.

TOMBOLA PARROQUIAL

Com tots sabeu, per les festes, es posa en marxa la Tómbola Parroquial. Enguany s'obrirà el dimecres, dia 5 d'agost a les 8'30 del vespre i restarà oberta tots els vespres fins el diumenge dia 9. Convidam a tots a participar-hi.

— el nostre entorn —

Per les guerres, ens roben les terres

per Montserrat Santandreu

Està vist que els artanencs estan predestinats a viure sempre amb el cor dins un puny. Al llarg de vàries dècades, un any sí i un altre també, els incendis forestals han anat consumint la quasi totalitat de vegetació que revestia les nostres muntanyes. Moltes de zones de la nostra contrada han sofert intents d'urbanitzacions amb la consegüent degradació del paisatge; de fet, Es Barracar i Sa Canova prest es trobaran en aquest cas. Els artanencs, sortosament, sempre hem reaccionat negativament davant fets tan lamentables com aquests i els hem evitat en la mesura que ens ha estat possible.

Però ara, la sang ja ha arribat al riu. L'intent d'adquisició d'Aubarca i Es Verger per part del Ministeri de Defensa és un fet. El cas és greu. Davant aquesta possibilitat, els artanencs i resta de mallorquins ens podem veure privats d'uns paratges de muntanya i una zona costera que ens pertanyen. Adéu a les excursions a Aubarca, als esclatasangs, a les pesqueres, a s'Arenalet, a Sa Font Celada, al Cap Farrutx.

El que figura com a Element Paisagístic Singular pot passar a ésser, d'immediat, zona militar amb tancament de pas imminent.

Tinguem seny, senyors!!! O feim alguna cosa per impedir-ho o ens estrenyeran el nostre propi redol. Ja fa massa temps que s'ha confós l'ús i l'abús del paisatge. Això no ho podem consentir per més temps, i molt menys si és en benefici d'aquests peixos grossos que s'anomenen conservadors.

Mallorca ens queda petita i aquesta obsessió abusiva no para. El turisme reclama aquest paisatge. Nosaltres reclamam turisme. Ens tiram terra al damunt. De seguir aquest pas, com ja ha dit qualcú, tenim les faves contades.

VET AQUI LES BARRERES D'AUBARCA.

HEM DE CONSENTIR QUE ROMANGUIN TANCADÉS JA PER A SEMPRE ?

Ara fa 25 anys

BELLPUIG, 5 de agosto de 1962, nº 32

* En SILUETA DEL MES, R.G.B. nos recuerda que "En Artà, el mes de julio es el mes de Ntra. Sra. de San Salvador... En Artà se preparan con un mes de antelación para la fiesta principal... A los artanenses, un mes no les parece bastante y se toman hasta cuarenta días. O sea, desde el 24 de junio a 5 de agosto. El 24 de junio empieza el Novenario predicado..."

* En ECOS ARTANENSES y en una sección nueva titulada "Resonancias Locales" entresacamos "...¿Por qué en la entrada del recinto de 'Ses Païsses' no se coloca un letrero anunciador?... También "...¿Qué se ha hecho de cierta Banda de Música a la que en su día justamente elogiamos y alentamos a través de estas columnas y de la que hemos perdido el rastro?... "Pasó el ambulante 'Circo Continental'... causando sensación, de manera especial, el número de los leones y la actuación de un enorme elefante..." Y también la bendición el día de Santiago del Nuevo Salón Parroquial (Bar Centro).

* De LA COLONIA podemos destacar el anuncio de la bendición del tan suspirado y comentado campanario para el 19 de agosto como también de la nueva cruz de término situada en el cruce Colonia-Betlem. De un artículo firmado por J.F. Pbro. sobre el nuevo campanario copiamos estas líneas "...Un campanario esbelto, macizo, elegante, vigila atento el pequeño pueblo..." "...ha sido posible a la tenacidad del Sr. Vicario..." "...pararrayos y cruz, seguridad y bendición lo pregonan..."

* El que hace esta columna os recomienda a todos los que tengais el 1er. Tomo de la Colección de Bellpuig os entretengais en leer las colaboraciones dedicadas a las Fiestas de S. Salvador como también el programa por encontrarlos de sumo interés.

col.laboració

Por S. Sainz de los Terreros

INCENDIOS FORESTALES EN BALEARES

INTRODUCCION

El fuego es un fenómeno de oxidación violenta que se produce cuando a un cuerpo combustible se le aplica una fuente de calor en presencia de aire. Ahora bien, una vez iniciado, el calor generado por la combustión proporciona la energía necesaria para que el proceso continúe, de donde se deduce que una simple cerilla puede ocasionar un incendio de enormes proporciones.

BENEFICIOS DEL MONTE

La existencia de una cubierta vegetal permanente es una necesidad imperiosa en los tiempos actuales. El monte proporciona una gran cantidad de materias primas para la industria y al mismo tiempo presta una serie de servicios fundamentales, como son: la belleza visual del paisaje, zonas aptas para el descanso y el ejercicio de actividades recreativas, protege el suelo impidiendo la erosión y regulando la hidrología, influye favorablemente en la climatología de la zona, permite la existencia de una gran riqueza genética en especies de flora y fauna, etc.

CONSECUENCIAS NEGATIVAS DEL INCENDIO FORESTAL

Cuando se produce un incendio forestal, la alteración del paisaje es radical y su belleza se pierde: la única imagen que ofrece un monte quemado es la de desolación. Por otra parte, desaparece la cubierta vegetal protectora. Por tanto, la capacidad de absorción y retención de agua de los suelos disminuye; los fenómenos de escorrentía aparecen y el proceso de erosión se inicia, con lo cual el riesgo de riadas y avenidas crece.

Además, los animales que no tienen gran movilidad perecen, y en época de cría el efecto se multiplica. Poco después del siniestro aparecen atraídos por los árboles debilitados, los insectos xilógrafos, es decir, aquellos que se alimentan de la madera, y a continuación lo hacen los hongos cromógenos y los de pudrición.

CAUSAS DE LOS INCENDIOS

Así pues, el fuego incontrolado representa un fenómeno de destrucción violenta del medio natural que hay que combatir con todos los medios a nuestro alcance y la mejor manera de hacerlo es evitándolo. Por ello vamos a pasar revista a las causas de los incendios. Se distinguen dos categorías claramente diferenciadas:

1. **Causas estructurales:** son aquellas condiciones ecológicas y sociológicas, de muy difícil modificación, que favorecen la existencia del problema. Por ejemplo, las características climáticas adversas, las grandes acumulaciones de combustibles ligeros en los montes, la gran concentración de población procedente de núcleos urbanos en las áreas forestales durante el verano, el alto índice de utilización del fuego en faenas agrícolas y forestales y, en resumen, la escasa conciencia de la necesidad de conservar y mejorar el medio ambiente.

2. **Causas inmediatas:** son aquellas que originan de forma más o menos directa el incendio forestal. En un 99% de los casos están relacionadas con la actividad humana y sólo el 1% restante es atribuible a fenómenos naturales, en concreto el rayo.

Destacan la intencionalidad, las negligencias de todo tipo,

los accidentes y aquellas otras causas en las que no se conoce a ciencia cierta el origen del incendio, de las cuales cabe suponer que la mayor parte serán negligencias o incendios intencionados.

La estadística del año 1986 en Baleares indica lo siguiente:

Negligencias	39%
Intencionados	25%
Desconocidas	34%
Otras	2%

Es decir, casi un 40% de las causas conocidas son debidas a descuidos y la mayor proporción corresponde a quemas realizadas para conseguir la regeneración de pastos para el ganado así como para eliminar matorral y residuos agrícolas. Frecuentemente se dejan arder de forma incontrolada afectando en no pocas ocasiones al arbolado circundante. Otra causa importante son las hogueras para calentar comidas que no se dejan bien apagadas.

El conocimiento de estas causas resulta fundamental para poder adoptar las medidas oportunas que impidan la aparición del fuego.

La actuación de la Consellería de Agricultura y Pesca, por medio del Servicio de Conservación de

la Naturaleza (SECONA) está orientada en este sentido a través de dos grandes líneas de actuación: la prevención de incendios forestales y su extinción.

PREVENCIÓN

Persigue tres objetivos básicos: impedir los incendios debidos a causas evitables, dificultar su propagación en el monte una vez que se produce el fuego y disponer de un sistema seguro y rápido de detección y alerta. Todo ello se consigue mediante:

1. **Educación y propaganda,** dirigida a toda la población para que tomen conciencia del gravísimo problema que los incendios representan y eviten cualquier actuación que pueda originarlos. Para ello se imparten charlas en Colegios, Escuelas y todos aquellos Organismos que lo solicitan, se reparten folletos divulgativos relativos al tema, se señalizan los montes para advertir del peligro y se realizan campañas y reportajes en todos los medios de comunicación.

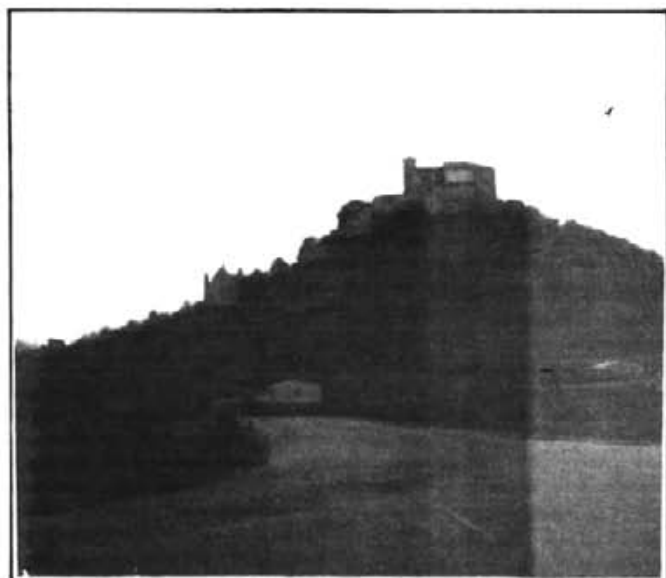
2. **Actuación sobre el combustible vegetal.** Para dificultar el avance del fuego una vez iniciado el incendio, se realizan diferentes trabajos

(Pasa a la pág. 10)

col.laboració

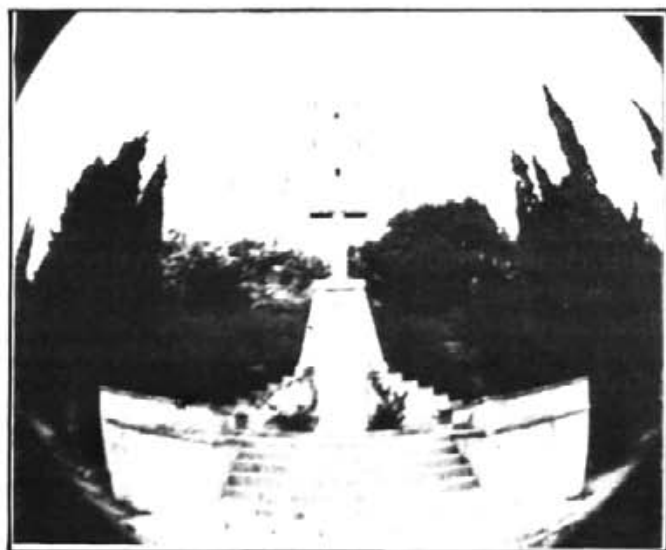
Miquel Tous

ESPIPELLADES ARTANENQUES

Hem deixat d'anomenar, però, un pujolet que fa que aquesta vila sia agraciada. El peu d'aquest neix a Sa Clota, carrer des Castellet, Costa d'En Torreta, carrer de La Parròquia, carrer de L'Escalonada, carrer del Mal Lloc, Abeurador de Capdepera, Na Borrassa i So Na Moiana. El nom d'aquesta prominència és Sant Salvador.

Si Artà té dos anells de muntanyes que el circueixen, el castell en té tres, doncs el Santuari està protegit per alts murs i torres de defensa de la que n'és capitana la de Sant Miquel, les quals donen escolta i guarden més gelosament a la nostra benamada Verge, com podria fer-ho la més nacrada de les copinyes marines, tancant dins d'ella, la més preuada i encisadora de les perles.

Ve a ésser aquesta muntanyola com una perllongació d'un mantell de molta volada de la nostra Dona. Mantell acollidor, en el que la seva noble fillada hi cerca cobacatge que mai li és refusat.

Per a Vós que habitau la més dolça i Santa Posada, i que des d'ella permanenceu en eterna vigilància, procurant el bé dels qui tant estímau, sembla que el Creador, perquè poguéssiu explaiar la mirada, deixà just a l'indret vostre, l'única portellada rompent els cercles de muntanyes, per on es pot veure la mar que, serpentejant mansament, besa l'argentada i pulida arena.

I vetací, pel temps d'abril, amb tot quant de bo pot haver-hi entre la llarga mirada que s'aplega des d'aquesta altura fins a la platja de Canyamel, la primavera que no vol estar estrictament sotmesa a l'estació de l'any ni als nombres del calendari, de sobte esclatarà, com mil cohets escampadissos i multicolors, en una nit tranquil·la de revetla, volent-se manifestar de tantes maneres que resultaria impossible poder-les nombrar. És un crit de vida i esperança! Els caragols i rates pinyades despertaran de l'hivernal letarg, les fugisseres falzies i oronelles tornaran de terres llunyanes i fent acrobàcies creueran l'espai i niuraran a les gornisses de les teulades. Els ocells s'aparellaran, duran busques als seus nius i caçaran insectes per a donar-los a les butzetes que sempre estan boca oberta. Els seus pintats plomatges llambregaran a la daurada claror del sol naixent i el bell cant de pinsans, passarells, rossinyols i cadernerres delitaran delicadament les nostres orelles.

La que avui n'és poncella demà ho serà rosa bella, i obrirà sos pétals i amb el seu agradable aroma, cridarà les abelles remoroses i feineres, que se n'entraran dins d'elles i dels estambres, a l'igual que de les flors boscanes de santjoanet, gatosa i romaní, ne treuran el nèctar del que en fabricaran mel, i d'ella, n'ompliran les bresques cruixents i ceroses fins que en vessaran regalims rosos i tan dolços que couran al paladar.

Record quan en la meua infantesa pujàvem a Sant Salvador, que les gavetes de cada banda de l'escalonada, estaven encapçalades per uns tests amb forma de copa, dins dels quals hi havia cactus sembrats. Els xiprers, tal com ara. Qual monjos encaputxats! Ferms! Drets! Dirigint rectament la pregària a Déu i per a sempre verds. Aquests arbres, ademés d'oferir-nos alberg a questa capella que ens nodreix d'amor i pau espiritual, sembla també que mos volen servir de passamà. A les gavetes que restaven badives de xiprers, hi havia motes de violetes ben conrades que, éssent tal volta una de les flors més modestes, a l'arribar aquest temps se vesteix de vellut morat, color de penitència i mos regala el seu grat i suau parfum, que podríem comparar ben bé amb el molt preuat i escàs aroma del nard, del que Maria Magdalena en va vessar tot un botilet sobre el cap de Jesús.

Tapareres que ningú mai no ha sembrades, penjen de l'esquenadar d'on s'hi fonamenta la capdavantera Torre de Sant Miquel, qual domassos verds que pels seus perfelans espellerengats els neixen enfilalls de florettes blanques que escometen totes les matinades, plorant llàgrimes de rosada sobre una creu que n'és el símbol de la sang novella vessada en una terrible guerra entre germans.

Per aquestes dates quan tot respirava a Pasqua i es despertava la calor, dins d'aquesta esglesieta, a la que quan s'hi entra es nota un senyoriu distingit, auster, callat, que exhala efluvis de roses fresques i cera cremada, sempre s'hi veien algunes devotes persones que, absortes en la seva oració, semblava com si estassin en estat d'èxtasi, o també com si restassin mig adormissades.

De sobte, ne sortien d'aquesta absorció, quan s'escoltava l'aspere dringar de la cadena i corriola, si de la profunda cisterna de coll de pedra, que la força dels il·lustres logrà esbrellar interiorment i dels clivells n'arrelaren herbes que xuclaven humitat- en treien un poalet d'aigua refrigerant per un infant que tenia la curolla de beure'n amb el cullerot de ferro, sense per ventura, tenir-ne gaire set.

Ja som a Setmana Santa
que són d'aprop ets cunfits,
desdixada de berganta
que es dividres no n'ha vists.

Confits, de grup o de bala
i casques de color rosset,
assenyalen que la Pasqua
ja està ben apropet.

Aquest diumenge de Ressurrecció, gràcies a Déu, encara hi ha el costum que de ben matinet mos arreplegam per la plaça de l'Ajuntament i amb la cara riolera al temps que esperam la trobada feliç de la Mare amb el Fill vencedor de la mort, mos donam els molts d'anys.

Entre ca l'amo En Colau Xina i ca'n Pep Marín, just a l'indret del carrer Pitxol, hi tindrà lloc "S'Encuentro", i a l'alegre compàs de la música pujam a la Parròquia on escoltam la missa més esperançadora de tot l'any. En sortir-ne, amb la fresqueta encara un poc matinal, produïda per la rosada caiguda durant la nit quieta i estelada sobre el verd dels nostres camps, la suau brisa aixecarà fins a noltros l'agradable oloreta del frit casolà de Pasqua, de les panades, crespells i rubiols.

PROGRAMA DE FESTES

Dissabte 1 d'agost.

A les 14 hores.- Tirada de coloms per a locals al camp de tir de Bellpuig.

A les 20 hores.- Entrega trofeus torneig de Ping-Pong al Bar Monument.

Diumenge 2 d'agost

A les 9 hores.- Amollada de coloms des de Vilafranca, per la Sdad. d'Artà.

A les 18,45.- XIII Torneig de futbol: PORTO CRISTO-C.D. ARTA.

A les 21 hores.- Serenates de guitarra a Sant Salvador.

Dimarts dia 4 d'agost

A les 18,45 hores.- XII Torneig de futbol. ESCOLAR-PORTO CRISTO.

Dimecres dia 5 d'agost

A les 10,30.- Cercaviles.

A les 19 hores.- Cucanyes al Bar Joan.

A les 19,30.- Final torneig de futbol a Na Caragol.

A les 20,30.- Tómbola Parroquial al Centre Social. Exposicions a Na Batlessa.

A les 21,30.- A Na Batlessa, Concert per la Banda de Música

A les 23 hores.- A la Plça Nova, "CA SES MONGES", obra de'n Xesc Forteza.

Al final revetla a Sant Salvador.

Dijous dia 6 d'agost

A les 10,30.- Cercaviles

A les 11.- Corregudes al Bar Joan

A les 17,30.- Carreres de cavalls a Son Catíu

A les 18,45.- Torneig de futbol ESCOLAR-ARTA

A les 23.- GRAN VERBENA.

Divendres dia 7 d'agost

A les 15,30.- Circuït ciclista Sant Salvador.

A les 20.- Judo a la Plaça Nova.

A les 21,30.- Actuació de l'ORFEO a la Parròquia.

A les 23.- Gran Festa Pagesa a la plaça.

Dissabte dia 8 d'agost

A les 11.- Carreres al Bar Centro.

A les 18.- Cucanyes a la Pl. Marxando.

A les 19,45.- I Torneig Sant Salvador de futbol. SELECCIO ARTA-BUADES ELEC.

A les 23.- GRAN VERBENA.

Diumenge dia 9 d'agost

A les 11,30.- I REGATA DE SURF SANT SALVADOR A SA CANOVA.

A les 17.- Tir de fona a Ses Pesqueres.

A les 21.- Actuació del Grup CUCORBA a la Plaça nova.

A les 23.- Recital de MARINA ROSELL a Sant Salvador.

RELIGIOSES

Dijous dia 6

A les 21 hores.- Missa concelebrada al Temple Parroquial.

Divendres dia 7

A les 20,30 hores.- Missa concelebrada al Santuari de Sant Salvador.

col.laboració

EL DIBUIX I LA GLOSSA

LA PAU ETERNAMENT SOL.LICITADA

La bellesa escampada en un full de paper per la mestria d'una bona mà necessita com únic i excel·lent comentari la mirada silenciosa d'un contemplatiu. Les paraules, en canvi, són expressions imperfectes de la veritat íntima; no encerten mai a descriure-la i poden destorbar moments sublimes. Tant de bo que les meves no trencassin el vostre! Si això us ocorre, abandonau el corsé de la literatura per la llibertat del dibuix, i feis la vostra via. Som-hi, doncs!

L'ombra pàl·lida de les oliveres s'ajaca rost amunt, expressant la postura benigna del sol vers el paratge eixut que corona l'Ermita de Betlem. A hores de festeig, la muntanya s'adorm en un silenci fondo, gairebé immaterial, que els autors qualifiquen d'agost. El pastor s'hi embeu de rutina, abrigat, amb el cus, en una talaia plaent. Atent sobretot a la pastura i avesat al decurs de les hores, veu l'amplitud d'un escenari sense protagonistes aparents: un terreny en declivi, lleugerament capavallós, de tonalitat bruna i agriseït per un oliverar, i un camí tortuós que hi serpenteja, vorellat a redols per un fil d'aigua muda, que vessa d'algun fontinyó camuflat. Aquest ramal trampeja ençà i enllà, pels dos empits de la muntanya, fins al predi de Binialgorfa. Prové, subaix, de Son Morey, la vella possessió moruna que recorda la cultura primitiva des de l'aireosa torre emmerletada, sistemàticament corroïda per l'aire dels segles. Malauradament, aquests vestigis de la llar sarraïna no traspuen a la narrativa tradicional, i les amenes històries de l'època són absents de la nostra foganya. La mateixa vellúria les degué dissipar com s'evapora un àtom a la volta infinita del cel.

Tanmateix, la simbiosi de l'home i el terrer no deixa de produir històries. El pastor n'ha sentides i en podria contar. No són evidentment de moreria, però tenen el nimbe poètic de la simplicitat heroica: l'aventura dels primers ermitans, l'oblació de Sebastià de San Pau, la llegenda de Macari l'humil, i un roi de contarelles que parlarien de pobresa, de soledat, de vida interior, de disciplina, de servei, de l'ideal ascètic inserit a Binialgorfa l'any 1805 i que, per ara, hi subsisteix. La pregària santifica l'entorn, omple buits i fecunda arideses. I els brots florents de l'olivera veterana, beneïts per una pluja primerenca, pregonen a l'ull observador i a l'orella escoltívola el camí de la pau eternament sol·licitada.

JOELL

millor

Telex 69565 VGOR E G.A.T. 820

Calle Binicanelle, 12 - ☎ 585515/52 - CALA MILLOR

Carretera Cala Agulla, 19 - ☎ 564017 - CALA RATJADA

CANARIAS desde Palma 43.000
Incluye pensión completa, hotel Astoria, avión y traslados.

ESPECIAL VIAJE DE NOVIOS

TENERIFE: 1 semana 35.100
LAS PALMAS: " 31.700
MADRID: " 29.500

Estos precios incluyen: avión, traslados y estancia en hotel con desayuno.

GALICIA: 8 días 36.380
Incluye: avión, hotel XX A/D

RONDA ANDALUZA: 8 días 52.800
Incluye: avión, hotel XXX, media pensión, autocar, seguro viaje.

CHARTER INTERNACIONAL

LONDRES 22.750
LONDRES Luton 24.900
MANCHESTER .....
BIRMINGHAM 27.500
EAST MIDLANDS .....
AMSTERDAM 29.950
PARÍS 31.100
TUNEZ 30.000

"VIATGI MILLOR AMB VIATGES MILLOR"

NORMES D'ACTUACIO EN CAS DE QUE DETECTEU UN FOC

1ª Avisar als serveis contra incendis més propers.

- Subparc de Bombers d'Artà 562251
- Parc de Bombers de Manacor 550080

2ª Col·laborar amb les tasques d'extinció.

- Anar cap al lloc de l'incendi.
- Posar-se a les ordres del guarda forestal o de l'enginyer que dirigeix les tasques d'extinció.

col.laboració

ELS PRINCIPIS DE LA TELEVISIÓ A ARTÀ (I)

p'En Colau

Una bobina de fil de ferro connectada a l'electricitat es converteix en un imant. Aquest fet, que ara ens sembla tan senzill, va obrir noves fronteres al camp de les comunicacions. L'home, des de la nit dels segles ha viscut obsessionat per millorar els sistemes d'intercomunicació. Els indis d'Amèrica s'enginyaren a intercanviar missatges codificant els senyals de fum; els pagesos de Vèlez Gomera (Tenerife), amb els seus peculiars xiulets, o els negres d'Àfrica Central, fent sonar els seus tam-tams. L'heroi grec Jàson, abans de partir cap a la conquesta del velló d'or, convingué amb el seu pare que, a la tornada, per avançar-li el resultat de l'empresa, estendria yeles blanques o negres a la nau, segons hagués triomfat o no. D'haver comptat Atenes amb els moderns sistemes de comunicació no hauria mort rebentat el soldat Filípides després de recórrer els 42 kms. des de Marató, per anunciar la victòria de l'exèrcit atenes.

Durant el 1854 es cursava el primer missatge telegràfic, que millorà molt amb l'aparició de les vàlvules precursors dels transistors i convertia la ràdio en un medi de grans possibilitats. Abans d'acabar el segle, Londres enllaçava per telèfon amb N. York. Amb tot, i malgrat els avanços esperançadors, el maneig dels dispositius electrònics era considerat perillós i estava limitat a uns quants experts. El 1914 s'instal·là a la torre Eiffel una emissora experimental que transmetia les 12 campanades de mitjanit. A Palma, un grupet d'amics picats per la dèria de la ràdio -entre els quals es trobava el Rvd. Joan Mas, el capellà de ses castanyes, que viví a Sa Carbona-, aquests somniadors de quimeres, es reunien els vespres al Seminari Vell, on hi muntaren uns rudimentaris aparells de galena, enxufats a una antena més llarga que un filicumis, per fer provatures fins altes hores de la matinada, per tal de sintonitzar París i captar l'ansiat dring-dring que emetia la torre parisenc. El Sr. Gispert, propietari de la "Relojeria Alemana" aprofitava la circumstància per anunciar al seu aparador del carrer Colón, que els rellotges que ell venia marcaven l'hora de París. Convé fer notar que els germans Pep i Nofre Fuster, descendents de la família artanenca de ca s'As d'Oro, padri i "tio" respectivament del metge Fuster, que últimament exercí al nostre poble, amb clara visió de futur, fundaren "Ràdio Mallorca", amb seu al carrer de la Pau, alhora que els dictadors nazis Hitler i Goebbels, en una estratègia política encertada, fomentaren la producció i abaratament dels receptors, a fi que totes les famílies alemanyes i austriacques poguessin escoltar les seves exaltades arengues propagandístiques de caire nacionalista, tal com ho faria a casa nostra el general franquista Queipo de Llano, amb les populars "charlas" des de Sevilla, que foren sintonitzades per quasi tots els 300.000 aparells de ràdio espanyols. Qui no recorda la veu de llauna dels locutors que a dures penes podia remuntar el sac de gemecs i la tronadissa que la tècnica de llavors encara no havia pogut evitar! Els de la meua edat encara pogueren contemplar, arraconat dins el salónet d'abaix de la sagristia, la baluerna disforja de 7 o 8 pams d'alçada, amb posat de ràdio gegantina, que deien que "havia sonat".

Com una passa més de l'evolució de la ràdio arribava la televisió. La primera demostració pública tingué lloc a Londres el 1926, utilitzant procediments mecànics. A Ciutat la va exhibir la "Casa 33" ubicada al carrer Unió, per on avui es troba la Casa Codina. Passaren dos anys i un tal Zworykin encetava l'etapa electrònica. Tres mesos enyent, la RCA inaugurava l'estació de N. York i pel maig del 1940 s'iniciaven les proves de funcionament a Madrid. La casa Philips va efectuar una demostració pràctica a la Fira de Mostres de Barcelona. Amb tot, fins el 1956 no començava a emetre d'una manera regular la televisió estatal. A Mallorca el primer que aconseguí captar imatges televisives fou el llucmajorer Joan Antich, un radioaficionat molt entès en electrònica, gran amic del recordat Pare Muntaner, franciscà.

Com bé sabem, la televisió és un poderós mitjà de comunicació visual, persuasiu, de gran força de penetració, s'infiltra per totes les cases. Diuen que va influir decisivament en favor de Fidel Castro quan organitzà la revolució cubana, com també, per provocar el derrocament del Xa de Pèrsia el 1979. Se la disputen tots els partits polítics, però qui la té no l'amolla. És una profitosa font d'ingressos; com el Rei Midas, tot el que toca ho converteix en or. Almanco el temps s'hi paga.

(Continuarà)

Mujer

- Vigile su salud
- Hágase un chequeo ginecológico

ES UN CONSEJO DE
LA ASOCIACIÓN ESPAÑOLA CONTRA EL CÁNCER
JUNTA PROVINCIAL DE BALEARES

Solicítelo gratuitamente al Tel. 23 01 49

política local

PLE MUNICIPAL DEL DIA 29 DE JULIOL

Amb presència d'una dotzena i mitja de persones, la majoria d'elles simpatitzants dels dos grups de la dreta, el passat dia 29, a les 8'30 del vespre, hi hagué el primer ple del nostre Consistori que no arribà als 4 minuts.

L'Orde del dia tenia 10 punts, però ni a un terç arribà.

Fou aprovada l'acta del passat ple constituent del nou Ajuntament.

També s'acordà fer un aval bancari perquè hi pugui haver futbol aquesta temporada.

El tercer punt que fou el darrer, deia: "Proposta de l'Alcaldia sobre dedicació i retribucions del càrrec de Batle i regidors".

El Sr. Batle digué aproximadament les següents paraules:

"L'Alcaldia considera que les responsabilitats que assumeix el batle, just es poden assumir honestament, si es tenen les garanties de que es podran realitzar amb eficàcia.

Creim que l'eficàcia de la nostra gestió municipal està molt lligada a la possibilitat de poder comptar amb la dedicació de la persona que assumeix la màxima responsabilitat política del municipi.

Hem dissenyat totes les propostes de funcionament del Consistori amb base a aquesta dedicació exclusiva.

Aquest no és un criteri merament subjectiu del nostre grup, sinó que diferents associacions de municipis s'han pronunciat en favor de la dedicació exclusiva i la remuneració

digna dels consells polítics municipals, inclús per a municipis més petits que el nostre.

Amb la convicció que el benefici del poble està en una gestió cuidadosa i eficaç, proposam que aquest ple aprovi la dedicació exclusiva del càrrec de Batle, amb una remuneració de 110.000 pts. mensuals. Així mateix proposam que la remuneració dels regidors, es posi en base al cobrament per assistència efectiva a les reunions dels òrgans de la Corporació, amb un muntant de 3.000 pts. per sessió.

Remarcant la importància vital que té aquest tema per a tofa l'organització que pensam, proposam posar a votació la proposta".

Com ja esperava el poble, la votació fou perduda per 7 vots en contra i 5 a favor. La cap de llista del PSOE no hi va assistir.

Acte seguit, el Sr. Pastor digué: "el vot negatiu a aquest punt sembla directament contrari a la nostra gestió. Davant aquest vot negatiu, aquesta Alcaldia considera oportú aixecar la Sessió i convidar als altres grups a fer una reflexió sobre aquest tema i les seves possibles conseqüències".

No crec oportú fer cap comentari a n'aquesta actuació dels nostres governants més apropiats. Que cada artanenc hi faci el seu. Ara es discutirà més pels carrers. Dins la Sala no hi hagué ningú que digués aquesta boca és merca. El poble encara creu que és dins la Sala de Sessions on es cuinen les faves. Emperò aquesta volta no ho ha estat.

B. Ll.

INCENDIOS FORESTALES

EN BALEARES
(Viene pág. 5)

en el monte: áreas cortafuegos, fajas auxiliares, trabajos de limpieza del monte, construcción de pistas forestales, construcción de depósitos de agua en zonas forestales, etc.

3. Vigilancia y detección. Para detectar el incendio en su origen y dar la alarma correspondiente se montan puestos de vigilancia fijos ubicados en los puntos dominantes de las Islas que cubren la práctica totalidad de su superficie. Disponen de planos, prismáticos y emisores.

Existe, también, una red de radiocomunicaciones por la cual todos los vigilantes están enlazados con Palma y que permite una eficaz coordinación entre todas las fuerzas actuantes en la extinción de los incendios.

EXTINCION

La Ley de Incendios Forestales de 5 de Diciembre de 1968 estipula que el incendio forestal es un problema de orden público y la responsabilidad de la extinción recae en la Autoridad Civil. Así pues, además del Alcalde del término y de la Guardia Civil o Policía Municipal, actúan las siguientes fuerzas (en Mallorca):

- SECONA, cuya misión es la de asesorar técnicamente al Alcalde.

- SERPREISAL, es decir, Consell Insular de Mallorca, con una red de Parques de Bomberos distribuidos por toda la Isla.

- SERVICIOS FORESTALES DE BALEARES, S.A: empresa creada en 1968 para ejecutar los proyectos del SECONA, y que, por tanto, contrata en verano a los vigilantes y a las cuadrillas-retén que refuerzan las dotaciones de bomberos.

Asimismo, cuenta con una serie de brigadas fijas que poseen amplia experiencia en trabajos de extinción.

- ICONA, quien destina en la base aérea de Pollença un avión

Canadair CL-215 de 6.000 lts. de capacidad durante los meses de verano y que proporciona cobertura aérea a toda Baleares.

Las estadísticas de los últimos años son las siguientes:

AÑO	Nº INCENDIOS	SUPERFICIE ARIADA	SUPERFICIE DESARRIADA	SUPERFICIE TOTAL	SUPERFICIE MAYOR INCENDIO	SUPERFICIE ARIADA MEDIA POR INCENDIO	SUPERFICIE TOTAL MEDIA POR INCENDIO
1978	128	2.200	2.267	4.467	1.200	21'56	34'79
1979	100	1.400	1.411	2.811	500	14'00	28'11
1980	123	1.200	1.212	2.412	381	9'70	19'56
1981	121	1.107	1.125	2.232	360	9'10	18'23
1982	141	1.200	1.200	2.400	220	8'50	17'00
1983	119	1.173	1.188	2.361	400	9'77	19'74
1984	110	1.200	1.200	2.400	300	10'90	21'90
1985	144	1.100	1.100	2.200	300	7'64	15'56
1986	130	1.100	1.100	2.200	180	8'46	17'30

A la vista de lo anterior, se deduce que si bien el número de incendios no disminuye, sí lo hace en cambio la superficie afectada por el fuego, lo cual indica que se actúa de forma rápida y eficaz.

No obstante, el problema de los incendios forestales es muy grave. Los daños pro-

ducidos son lo suficientemente elevados como para reclamar una vez más la atención del lector para que realice un esfuerzo en el sentido de extremar las precauciones y contribuir, de esa forma, a mantener y mejorar el patrimonio forestal de las Islas Baleares.

esports

FUTBOL

Mayol.

Nova planificació del C. D. ARTÀ

Molta animació devers Ses Pesqueres; rentada de camp i vestuaris nets, gent que treballa i jugadors que assisteixen als entrenaments massivament. Sembla que la cosa s'anima i que conscients de la inferioritat que qualcú ja determina i que les peripècies que es diu s'hauran de passar, ELLS han agafat la idea de contrariar aquesta "bena" que se té (no guanyen els noms, sinó els fets). I tots aquests que demanen coses, perquè no se posen al davant?

Per aclarir moltes coses i per saber més del C.D. ARTÀ, hem entrevistat a Manolo Cruz Ríos, (Tachín) perquè ens expliqui els darrers moviments i les darreres coses que han succeït a Ses Pesqueres.

BELLPUIG.- Quins directius sou?

TACHIN.- En Joan Peix, En Biel des Monument i jo.

B.- No sou massa pocs?

T.- Sí, i aprofitam per fer una cridada a aquells que vulguin donar una mà, malgrat que tenim altres persones que darrera ens ajuden, però que no figuren els seus noms.

B.- Quants de jugadors teniu?

T.- De moment són 23 els jugadors, i tots són del poble.

B.- Quin objectiu té el C.D. ARTÀ?

T.- El mantenir la categoria.

B.- I el pressupost?

T.- Uns 2 milions de ptes.

B.- Teniu subvenció de l'Ajuntament?

T.- Sí, 300.000,-Ptes.

B.- Quants de socis esperau tenir?

T.- Uns 300 d'home i 100 de dona.

B.- Teniu cap Sponsor?

T.- Hi ha contactes amb un amb moltes possibilitats.

B.- Ha canviat el local del Club?

T.- Sí, a partir d'ara la seva seu serà el BAR MONUMENT.

B.- Teniu ja entrenador?

T.- En Toni Riera Bou.

B.- Cap fitxatge?

T.- Un porter de Capdepera, nascut a Artà. Es en Bartomeu Gil.

B.- Quins projectes teniu de cara a la cantera.

T.- Es veu en tot moment que és imprescindible recolzar-los i lluitar per ells, ja que són els que poden dur l'Artà endavant.

B.- Qui entrenarà el juvenils?

T.- En Pep Cabrer el qual també serà l'ajudant del primer equip.

B.- Què esperau del poble?

T.- Recolzament, confiança i interès per tot el que feim. Per altra part també confiam que tots els aficionats acudeixin cada diumenge a Ses Pesqueres i donin el seu suport als jugadors, ja que aquests lluiten i s'esforcen per donar a conèixer que a Artà en tenim de bons i amb ganes de jugar.

B.- Com se presenta el XIII Torneig de Sant Salvador?

T.- Crec que molt bé ja que el P. Cristó ve de guanyar el Torneig de Manacor i amb l'Escolar sempre hi ha hagut rivalitat. Esperam que la gent vingui i ens dugui els seus amics a fi de començar a veure l'Artà amb ganes i sobretot el poder veure el nostre nom per tota l'illa. (Cosa que en certs moments va estar a punt de desaparèixer).

Donam les gràcies a en Manolo (Tachín) i esperam que tots sentin els colors i vagin a Ses Pesqueres no sols per a dir: Ja ho deia jo, sinó i sobretot per veure si entre tots som capaços de tornar dur l'alegria futbolística a Ses Pesqueres. Al Club el feim tots i és entre tots que l'hem d'aixecar i durlo al lloc que pertoca.

Aficionats i simpatitzants: Critiquem, però també donem el nostre recolzament.

ALTRES.-

Pareix ésser que aquestes festes passaran a la història pel motiu de ser les més esportives. Crec que tots (o quasi tots) els esports estan explícits dins el programa de les festes. Ping-pong al Monument, Tennis al Poliesportiu, Futbito per dues vegades (local i contra Buades), cavalls, ciclisme, futbol, tir de fona, caçadors...i Surf. Què més volem? El qui no està conforme és perquè troba pedres al lleu!

HÍPICA

Dia 6 d'agost a les 17,30 hores, tindrà lloc a l'hipòdrom de Son Catíu les ja tradicionals carreres de cavalls, organitzades pel Club Hípic d'Artà.

Hi haurà carreres al trot enganxat, dues a galop i una exhibició a càrrec de la quadra local "Sa Corbaia".

A continuació relacionam els cavalls participants:

MENFIS	MELIOS VX
MORELLET	MIGJORN
JOTA	JAIQUE
JAZMINA	LOZANA
JEREMI	LADY NEKA
LION D'ISIGNI	JOIELL
JOFAINA	JAINA DE RETZ
J. GRANDCHAMP	HIGEA
FAQUINA	ESTIVALIA
JUNITA	DORIA
HERBUK	B.D. ROYER
FORT MORA	JAT
ESAU	DRACO
HART T.W.	EVETA
EXQ.MORA	BRILLANT D'OR
BENVENGUDA	E.MARISOL
JARVIS	FAULA
G.D'ISIGNI	LADINO VX
LADINA VX	EDE
J.DE GREAT	HARISOL
JIVARO	JOYA BOIS
CARTUMATCH	

NOTÍCIES

ESPORTIVES

NOU ENTRENADOR

En Jaume Mascaró Danús ha aconseguit el títol d'entrenador nacional de futbol, aprovant un curset que es celebrà a Guetxo (Biscaia) del 22 de juny al 18 de juliol.

Formaven el curs 90 aspirants més 25 que havien d'aprovar assignatures pendents. De Mallorca n'hi havia 5 dels quals 3 foren aprovats.

Enhorabona, Jaume.

xerrim xerram xerrim xerram

ES VEU QUE SES FAROLES de peu no són de l'agrat dels automòbils.

Fa pocs dies que va rebre una empitonada sa des Collet, arrabassant-la de rel, i l'any passat li passà lo mateix a sa des quarter.

Es ben ver que tot el qui es posa enmig, reb.

Donam dues sol.lucions: O s'hi planta un obrer de la Sala que faci de nivelleta amb un llum d'encruia.

O una altra cosa: Es poden inventar uns senyals de tràfec. Una devers sa benzinera i s'altra per Son Taiet que diguin:

PERILL. A 300 metres FAROLA.

I DE SES COMPETÈNCIES de la Sala, que en direm?

Res de res. N'hi ha que diuen que no en volen donar.

Altres que no en volen rebre.

Que si el batle vol cobrar molt.

Que els oponents no ho volen.

Que si el batle dimitirà, etc.

Sembla que això és com es ball de sa granera, que feien un temps a S'OASIS. Que ningú es volia quedar amb ella.

JA TORNAM A ESSER A SES FESTES.

I enguany segur que seran bones. Ell n'hi ha devers 10 dies.

Ara que si les porgaven amb un arè, cabrien dins una mà. La comissió de festes enguany ha anat despistada amb les eleccions i ha anat a la "deriva".

I que hi podia haver un fracàs amb el recital de Na Marineta Rossell?

S'hauria de tenir en compte que es poble la coneix per anar de "devengos" a la Sala.

Si per dissort arranca la melàngia, ses quatre rates que hi aniran, buidaran més que depressa.

PEL POBLE HI HA REVOLUCIO, des de que vengué gent de "l'Alto Mando" Militar a fer contactes per a comprar la possessió d'Aubarca.

De manera que perquè els ecologistes no volen les maniobres a Cabrera, ara les ens hem de menjar noltros? Idò no, i no. I que no veis que sentirem sa siuladissa de ses bombes i més de dos veiets pensaran que torna venir el 36.

Per aquesta no hem de passar. Així que a veure si hem feim qualcuna de grossa i els militars que posin els ulls per altres paratges. A més, sabeu que n'hi hauria de "quintos" i "estrelles" pel nostre poble. I tampoc podríem fer pescades per sa Font Salada, ni excursions per s'Arenalet.

HALA, posem fil a l'agulla i que ens ho deixin tal com està.

enrotlla't

amb

la teva

marca

TEXAS

Leonor Servera, 27
Tf. 563673
Cala Ratjada

